

APYLINKIŲ TEISMŲ TEISĖJŲ SAJUNGA

Asociacija, Laisvės a. 17, LT-35200 Panevėžys, tel. 8 (45) 502165, faks. 8 (45) 581448,
el. p. panteismas@post.omnitel.net
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302201581

Lietuvos Respublikos Prezidentei
Jos ekscelencijai Daliai Grybauskaitei

Lietuvos Respublikos Seimui

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Teisėjų tarybai

KREIPIMASIS 2009-09-17

Apylinkių teismų teisėjų sąjunga reiškia susirūpinimą dėl įstatymams prieštaraujančių įsakymų, kuriais teismų pirmininkai apylinkių teismuose nustatė sutrumpintą darbo laiką – keturių darbo dienų savaitę ir atitinkami ketina mokėti 20 proc. mažesnę atlyginimą.

Pažymime, kad teismai yra Konstitucijos 5 straipsnyje nurodyta institucija, kuri vykdo Valstybės valdžią Lietuvoje. Konstitucijos 84 str. 11 p. ir 112 str. nustatyta, kad tik Prezidentas savo dekretais skiria teisėjus į konkrečias darbo vietas. Teisėjo darbo laikas ir atlyginimas nustatomas įstatymu ir draudžiama jį mažinti kitaip, kaip tik įstatymu (Teismų įstatymo 96 str.). Lietuvos Respublikos Konstitucija nustato griežtus apribojimus teisėjams, jiems neleidžiama dirbti jokio kito darbo, užimti jokių renkamų ir skiriamų pareigų, gauti kito atlyginimo (Konstitucijos 113 str.). Teismų įstatyme nustatyta, kad bloginti įstatymų nustatytas finansines ir materialines technines teismų veiklos sąlygas draudžiama. Iš esmės pablogėjus valstybės ekonominei padėčiai, tik Seimas gali peržiūrėti teismų finansines ir materialines veiklos sąlygas (Teismų įstatymo 11 str.).

Pažymime, kad teisėjams atlyginimas šiemet jau buvo sumažintas tris kartus. Pastarasis mažinimas, kuris atliekamas teismų pirmininkų įsakymais keičiant teismų darbo laiką, yra visiškai neproporcinga ir mūsų manymu neteisėta priemonė siekiant sutaupyti skiriamas lėšas.

Apylinkių teismuose 2009 metais darbo krūvis kai kuriuose teismuose išaugo vos ne dvigubai, teisėjas vidutiniškai turi išnagrinėti apie 60 bylų per mėnesį, o kai kuriuose teismuose – ir po 100 bylų per mėnesį. Darbo laiko sutrumpinimas sukels sumaištį teismuose, prailgins bylų nagrinėjimo trukmę, atitinkamai neprognozuojamas pasekmes visuomenėje. Nedarbo dienų padidėjimas nesumažins į teismą patenkančių bylų srauto, atvirkščiai, jį padidins, nes šalis, kurios pareiškimas dėl skubių priemonių taikymo nebuvo laiku išspręstas ir dėl to jis patyrė nuostolių, įgaus teisę kreiptis į teismus dėl savo pažeistų teisių gynimo.

Nepamatuotai padidės ir taip nenormalus ir sveikatai kenksmingas darbo krūvis teismo raštinės darbuotojams, nes bylų srautas vis tiek turės būti užregistruotas, įvestas į sistemą, padalintas teisėjams, nors tam darbo laiko mes skirsime penktadaliu mažiau.

Šiuo metu apylinkių teismų darbo apimtys ir taip yra nebeaprepiamos, o atliekant tokius nepamatuotus veiksmams, natūralu, kad susitvarkyti su nuolat gausėjančiu darbo krūviu bus neįmanoma. Tačiau blogiausia yra tai, kad visos neigiamos pasekmės dėl esamos situacijos kils pačiai visuomenei, kurios saugumo valstybė nesugebės garantuoti. Nebus spėjamos tirti nusikalstamos veikos, neprognozuojamai didės neištirtų nusikaltimų skaičius, pailgės kardamosios priemonės – suėmimo ar kitų procesinių apribojimų taikymo trukmė. Teisminėje bylos nagrinėjimo stadijoje visose teisminėse instancijose bylos bus tiriamos kur kas ilgiau, dažnės procesinės klaidos, tai lems per ilgą bylos nagrinėjimo procesą, mažins kitoms bylos galimą skirti laiką.

Pralaimėtų bylų prieš Lietuvą Europos Žmogaus teisių teisme skaičius ženkliai išaugs, tačiau tai nėra pati blogiausia blogybė, kuri grėšia visuomenei. Blogiausia tai, kad dėl viso šito žymiai sumažės kiekvieno visuomenės nario asmeninis saugumas. Mokslinėse teorijose valstybės paskirtis visuomet yra apibrėžiama per saugumo visuomenei garantiją. Valstybės pareiga garantuoti kiekvienam visuomenės nariui saugumą yra prioritetas valstybės siekis. Nei viena kita valstybės valdymo sritis negali su šia sritimi net konkuruoti. Visuomenės nario saugumas ir teisių gynimas yra vienintelis stimulus, žmones jungiantis į socializuotą visuomenę, be kurio dingtų vienijantis elementas, o valstybė su visu valdymo aparatu taptų visuomenės priešu.

Apylinkių teismų teisėjų sąjunga dar kartą prašo apsvarstyti situaciją ir surasti reikalingų lėšų teismų funkcijoms vykdyti, o nespręsti finansinių problemų visų mūsų saugumo ir socialinio užtikrintumo sąskaita.

Su pagarba,

Apylinkių teismų teisėjų sąjungos valdybos vardu
jos pirmininkas

Teisėjas Vytautas Krikščiūnas